

αγοραίο. Οφείλουμε λοιπόν να πολεμήσουμε με τα όπλα της ιδεολογίας μας τις θεωρίες του κοινωνικού αυτοματισμού και την εύληπτη και διαδεδομένη εκδοχή «Έλληνες εναντίον ξένων», που συμπληρώνει τα δίπολα κοινωνία εναντίον δημοσίων υπαλλήλων και κλειστών επαγγελμάτων, μόνιμοι εργαζόμενοι εναντίον συμβασιούχων, κ.λπ., κ.λπ. Αν δεν το καταφέρουμε, το πρόβλημα θα είναι δικό μας και όχι των μεταναστών που ξεγείρονται.

Τα αιτήματα που τίθενται σήμερα και συνοψίζονται στις άδειες παραμονής και στη δυνατότητα μετακίνησης και απε-

γκλωβισμού μεταναστών και προσφύγων από τη χώρα μας, με την κατάργηση πρώτα απ' όλα του ήδη διάτρητου «Δουβλίνου II», περιορίζουν τα συσσωρευμένα προβλήματα. Είναι σίγουρο ότι οι μετανάστες δεν θα επιλέγουν στο μέλλον την Ελλάδα υπό την κυριαρχία του ΔΝΤ ως χώρα προορισμού: άλλωστε όλοι γνωρίζουν ότι η χώρα μας αποτελεί βασικά χώρα εισόδου στην Ευρώπη. Όταν το σημερινό τοπίο ξεκαθαρίσει, ο αγώνας για ίσα δικαιώματα στην εργασία, την ασφάλιση, την υγεία, την πρόνοια θα είναι κοινός για όλους όσους ζουν και εργάζονται στη χώρα μας.

Δημήτρης Α. Σεβαστάκης

Η σύληση του ασύλου

Οι μαύροι κρίκοι σχηματίζουν την αλυσίδα: Κάθε διαταραχή του κέντρου της πόλης, συσχετίζεται με κουκουλοφόρους, με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, με το άσυλο, με την Αριστερά, με την αποδυνάμωση του εμπορίου, την κακή εικόνα της χώρας σε ένα γενικό «εξωτερικό». Άτακτοι, απείθαρχοι, καταληψίες, ξένοι είναι τα ασύντακτα μέλη του κοινωνικού σώματος. Ποινικοποιούνται άραγε μοντέλα αναπαράστασης; Αυτό το πληθωρικό φαινόμενο εισηγείται την αναθεώρηση του ασύλου; Αυτό δημιουργεί τον εκδικητικό πανικό στους εντεταλμένους δημοσιογράφους, αυτό οδηγεί στην κοι-

νωνική νομιμοποίηση των φασιστικών ομάδων;

Μέσα από τις μιντιακές αφηγήσεις φτιάχνεται, κυρίως γύρω από το πανεπιστήμιο, μια γενεαλογία της καταστροφής, μια αλληλουχία της εκπαιδευτικής ανατροπής όλων των μεταδικτατορικών ιεραρχήσεων: της ελευθεριακής συνθήκης για την ανάπτυξη της μάθησης, της πολιτικής αυτοσυνείδησης, της δημοκρατίας και των παραχωρητικών θεσμίσεων. Για να μην παρεξηγούμαι, αυτά που αναφέρω ήταν κάποια ιδρυτικά στοιχεία του συλλογικού μεταδικτατορικού προτάγματος και όχι οι πολιτικές υλοποιήσεις που τελικά επικράτησαν: οι κομμα-

τικοί σχηματισμοί όρισαν από το 1974 ένα σκληρό πεδίο πολιτικών ανταγωνισμών και χάραξης επικρατειών ισχύος. Παρ' όλα αυτά, έστω ως επίκληση ή ως αναφορά, τα εν λόγω στοιχεία δημοκρατικής αρχής είχαν μεγάλη ηθική σημασία και αποτέλεσαν το ιδεολογικό πλαίσιο όπου έγινε η «εξουσιαστική» πραγμάτωση της γενιάς του Πολυτεχνείου αλλά και οι κοινωνικές εγγραφές των μεταγενέστερων. Θεωρείται λοιπόν ότι αυτή την αόριστη και γενικά αποδεκτή –ως ακίνδυνη– δημοκρατική αρχή την καταστρέφουν οι ταραχές του κέντρου.

Η έννοια του ασύλου, λόγω και του μεταναστευτικού ρεύματος, ανανεώνει τις πολιτισμικές ωδίνες, ληλατείται σημασιακά, κουράζεται νοηματικά. Όπως κάθε παράγωγο σύστημα αξιών του αστικού και θρησκευτικού ουμανισμού, υπερφορτώνεται με αρνητικές κοινωνικές σημανσεις, καταλήγει να συνδέεται ευθύγραμμα με την καταστροφή της μικροαστικής και μικρεμπορικής κανονικότητας, συνδυάζεται με την έκπτωση των κοινωνικών μαρτυριών οι οποίες τεκμηριώνουν τη μικροαστική ταυτότητα. Βέβαια τα χαρακτηριστικά με τα οποία ο σύγχρονος μικροαστός αναγνωρίζει τον εαυτό του και αυτοτοποθετείται είναι πλέον ομοιώματα, αντηχήσεις παλαιών αρετών που σαρώνονται από την κρίση και που διατηρούνται ακόμα μόνο ως κεκτημένες ψευδαισθήσεις. Αυτά τα ημιανεργά χαρακτηριστικά αυτοαναγνώρισης του μικροαστού ορίζουν και βαθμολογούν τις αποκλίνουσες συμπεριφορές, τις αταξίες, την παραβατικότητα αλλά και τα μοντέλα ευπρέπειας.

Ο μικροαστός χρειάζεται ένα εξημερωμένο σύμπαν, ακριβώς γιατί βλέπει άναυδος τη δική του αποκαθήλωση στη σύγχρονη συνθήκη. Αυτός ο ίδιος γκρεμίζεται και χρειάζεται ένα αναπλήρωμα, ένα αστικό σύμπαν κανονικό, πειθαρχημένο, και εξημερωμένο. Αντίθετα λοιπόν με την ανάγκη αναπλήρωσης του ελλείμματός του, το άσυλο αποτελεί ένα ακατάληπτο ρήγμα στο αστικό και θεσμικό συνεχές. Γιατί το άσυλο ποτέ δεν κατανοήθηκε, δεν αφομοιώθηκε και δεν εσωτερικεύθηκε από τις κοινωνικές κατασκευές.

Όταν το αστικό κέντρο απορρυθμίζεται από τη δραστική λειτουργία των ετεροτήτων –πολιτικών και πολιτιστικών– αυτή η απορρυθμιστική διαδικασία κατά κάποιο τρόπο συμβολοποιεί την εσωτερική πολιτισμική διάλυση του μικροαστού, συμβολοποιεί τον τραυματισμό της ίδιας της ηθικής του ολοκλήρωσης, αποδομεί εντέλει την ίδια την ιεραρχική σύσταση της προόδου που τον έπλασε, το ιδανικό της κοινωνικής ανόδου και κυρίως την καταναλωτική στέψη αυτής της ανόδου.

Με επιμελημένους και καλλιεργημένους αυτοματισμούς και συναρτήσεις σαν κι αυτές που περιέγραψα στην αρχή (ταραχές, άσυλο, πανεπιστήμιο, Αριστερά, εθνοπολιτιστική ετερότητα) ανασυντίθεται νοηματικά το άσυλο τόσο στο χωρικό όσο στο μορφωτικό και ηθικό πεδίο, αναθεωρείται η εννοιολογική σύναψή του με τα συγκροτήματα ηθικών και πολιτικών ιεραρχήσεων. Η θεμελιακή έννοια του ασύλου, η έννοια του κοινωνικού περισεύματος, η έννοια της συνδρομής, της σύμπνοιας και της συντρο-

φικότητας ή έστω της αστικής ανεκτικότητας ή φιλανθρωπίας πολτοποιούνται σε ένα αγνώριστο απομορφωποιημένο και βαθιά συντηρητικό πολιτικό-ηθικό αμάλγαμα. Η «τρύπα» στο θεσμικό σκελετό που προανέφερα είναι κάτι απαραίτητο για την ιδρυτικά ανασφαλή κοινωνικοπολιτική συνθήκη. Η «κοινωνία» θέλει ευδιάκριτους συμπεριφορικούς κώδικες και η έννοια του ασύλου πολιτιστικά αντινομεί με την επιτελεστική διαφάνεια του συστήματος.

Το φαινόμενο λοιπόν της ασυλοφobίας δεν παραμένει αδρανές. Δηλαδή δεν εκφράζεται στάσιμα και έκκεντρα στο επίπεδο μιας απλής συλλογικής δυσφορίας ή μόνο στο επίπεδο της καταγγελίας «αγανακτισμένων πολιτών». Το φαινόμενο οδηγεί στη θέσμιση αντικωδίκων, αφού έχει προηγηθεί η κατασκευή πολιτιστικών αντιυποδειγμάτων. Η υπό διαμόρφωση νέα κοινωνία θέλει κανονιστική κατηγορηματικότητα, νόμους, αποφασιστικά σαγόνια κι όχι την ευθύνη που συγκροτούν οι έλλογες συλλογικότητες.

Τα μοντέλα τηλεοπτικής μυθοπλασίας που ηγεμονεύουν και συγκροτούν τα πολιτιστικά αντιυποδείγματα αυτό διδάσκουν, αυτό νομοθετούν.

Οι μεταδικτατορικές συμβάσεις, με αντιστασιακό πρόσημο έχουν διαμορφώσει τη δική τους καταναλωτική και καθεστωτική κανονικότητα. Αυτό ακριβώς κλονίζεται, αυτό το στερεότυπο ταράζεται.

Φαίνεται ότι τα πιο αποστεωμένα στοιχεία της Γενιάς που Πολυτεχνείου παίρνουν πίσω αυτό που κέρδισαν. Το άσυλο αναχωρεί μαζί με τους ίδιους τους διεκδικητές του. Νομίζω ότι διαλύονται τα τελευταία υπολείμματα της μοντέρνας συνθήκης, είτε στην αστική είτε στη σοσιαλιστική της εκφορά. Της συνθήκης μέσα στην οποία οργανώθηκε με όρους δικαίου το Πανεπιστήμιο ως γνωστική και ανθρωπιστική κατασκευή, ο Δημόσιος Χώρος ως ανοικτό πεδίο συλλογικών εγγραφών, η Αυτοβουλία ως κοινωνική προϋπόθεση, η Γλώσσα ως πυκνή αναγωγή της κοινωνικής εμπειρίας.

Γιώργος Παυλόπουλος

Το κοινωνικό ζήτημα βάζει φωτιά στον αραβικό κόσμο

«**Η** τιμή του ψωμιού ήταν πάντοτε εξίσου ισχυρή κινητήριο δύναμη της εξέγερσης όσο και η άρνηση της ελευθερίας», έγραφε στο κεντρικό της άρθρο η βρετανική εφημερίδα *The Guardian* την 1η Φε-

βρουαρίου. Ψωμί και ελευθερία, λοιπόν. Αυτό είναι το κυρίαρχο σύνθημα στις μεγάλες διαδηλώσεις που συγκλονίζουν τις τελευταίες εβδομάδες τον αραβικό κόσμο, με επίκεντρο την Αίγυπτο. Διαδηλώσεις οι οποίες φέρνουν